

Versie 2, september 2024

Zelf aan de slag met natuur in het Natuurnetwerk

Hulp en subsidie in Zuid-Holland

provincie
Zuid-Holland

Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden zijn de afgelopen eeuw steeds kleiner geworden en kwamen daardoor steeds verder van elkaar af te liggen. Om deze achteruitgang te stoppen worden nieuwe natuurgebieden aangelegd en bestaande natuurgebieden met elkaar verbonden. Op die manier ontstaat er een netwerk dat functioneert als één groot Natuurnetwerk Nederland (NNN). Planten en dieren krijgen zo meer kans om te overleven.

De provincies werken aan het Natuurnetwerk. Er is al veel gedaan, maar het Natuurnetwerk in Zuid-Holland is nog niet af. De grenzen van het netwerk liggen al zo'n 10 jaar vast, maar binnen die grenzen krijgt natuur nog niet altijd voorrang. Om het netwerk compleet te maken is hulp van de grondeigenaren en grondgebruikers meer dan welkom.

U helpt de natuur, wij helpen u

- Of u nu agrariër, pachter, tuinliefhebber of paardenhouder bent binnen het Natuurnetwerk, iedereen kan een steentje bijdragen aan meer natuur. Dat kan door natuurbeheer op uw eigen grond, ofwel 'zelfrealisatie'.
- Natuur op uw grond heeft vanzelfsprekend gevolgen voor het gebruik van de grond.
- U maakt eerst een basisnatuurplan. De volgende stap is een natuurinrichtingsplan.
- Er zijn verschillende subsidies beschikbaar.
- De subsidies voor de plannen en het beheer vraagt u aan bij het Rijk.
- De provincie helpt u op weg met de plannen.

Scan de QR-code voor een kaart van het Zuid-Hollands Natuurnetwerk.

Natuur in Zuid-Holland

In Zuid-Holland komt bijzondere natuur voor. Ieder gebied in het Natuurnetwerk wordt bewust beschermd. Bijvoorbeeld omdat er zeldzame dieren en planten leven of omdat het de ideale leefomgeving is voor nieuwe natuur. Daarom heeft de provincie Zuid-Holland voor ieder gebied natuurdoelen. Die doelen zijn leidend voor de natuurontwikkeling en natuurbeheer.

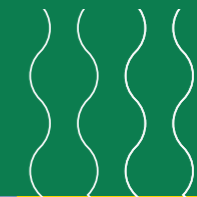
In het veenweidegebied in Zuid-Holland leven bijvoorbeeld weidevogels als de grutto, Kievit en tureluur. Ook de ringslang, noordse woelmuis en otter voelen zich er thuis. De natuurdoelen zijn erop gericht om hen te helpen. Bijvoorbeeld met bloemrijk grasland, natuuroevers en plas-dras.

De delta en kust van Zuid-Holland herbergt voor Nederland en zelfs Europa unieke natuur. De invloed van eb en vloed in de deltanatuurgebieden levert speciale omstandigheden op voor getijdplanten als zeekraal, lamsoor, heemst of witte zomerklokje. Ook vogels als o.a. de grutto, lepelaar, karekiet en kwak voelen zich er thuis. Aan de kust is de invloed van de zee zichtbaar. Tussen de zoute duinen en de polders met zoet water ligt de binnenduinrand met valleitjes en poelen. Hier komen bijzondere vogels, orchideeën, salamanders en libellen voor. In de binnenduinrand kunt u de natuur helpen door bijvoorbeeld de aanleg van een poel, een bloemrijk grasland en ander maaibeheer.

Iedereen kan de natuur helpen

Draag zelf bij aan biodiversiteit en help de natuur. Leg langs de sloot bijvoorbeeld een natuuroever aan, zaai een bloemrijk mengsel, plant inheemse bomen of maak een houtwal. Bij ieder natuurtype (natuurdoel) passen andere maatregelen. Wij helpen u bij het maken van een passend plan.

Zelf aan de slag: een stappenplan

Welke natuur past op uw grond en welke subsidie is mogelijk? U krijgt antwoord op alle vragen tijdens het doorlopen van dit stappenplan. Als grondeigenaar blijft u verantwoordelijk voor het plan en de uitvoering. We kunnen u hier wel bij helpen.

1. Maak een plan

Basisnatuurplan

Het basisnatuurplan beschrijft het landschap, de bodemsoort(en), het water, uw perceel en het toekomstig gebruik van de grond. En natuurlijk de nieuwe natuur waarvoor het plan bedoeld is. Dit is gebaseerd op de natuurdoelen die voor dit gebied zijn vastgelegd door de provincie.

TIP: Voordat u begint met het maken van dit plan overlegt u met de provincie. Vaak is al veel informatie beschikbaar en soms is vergaande hulp mogelijk, vraag hiernaar.

Goedkeuring van uw basisnatuurplan

Uw plan wordt door de provincie beoordeeld op de haalbaarheid. We toetsen of de natuurdoelen

zo gehaald worden. Waar nodig geven we ook advies, zodat u eventueel het plan kunt aanpassen. Daarmee krijgt u een beeld van welk gebruik, zoals agrarisch medegebruik, van de grond in de toekomst mogelijk blijft.

TIP: U beslist zelf of u door wilt gaan. Als u in deze fase van het proces ook andere opties overweegt zoals grondruil of grondverkoop, dan is een gesprek hierover mogelijk.

Uitgebreid natuurinrichtingsplan

U maakt een natuurinrichtingsplan waarbij ook in beeld komt wat voor investeringen er nodig zijn. Eventueel doet u onderzoeken. Voor het (laten) maken van dit plan en de benodigde onderzoeken kunt u een adviesbureau inhuren. De kosten voor het maken van het natuurinrichtingsplan kunt u later opnemen in uw subsidieaanvraag. U doet dus een voorinvestering. De projectleider van de provincie kan u op weg helpen met een voorbeeldplan.

2. Goedkeuring van het plan

Voordat u het natuurinrichtingsplan gaat uitvoeren is het nodig om een akkoord te krijgen op uw natuurinrichtingsplan. In 2024 verleent de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland akkoord; vanaf 2025 is de provincie de instantie die akkoord geeft. De projectleider van de provincie kan u helpen door uw plan te beoordelen voordat u het officieel indient, de zogenaamde 'pre-toets'. Als de Rijksdienst (in 2024) of de provincie (vanaf 2025) een beslissing heeft genomen, ontvangt u een beschikking. Een beschikking is een beslissing of en hoeveel subsidie u ontvangt en op welke voorwaarden dit gebeurt. De subsidie krijgt u voor de inrichting van uw grond als natuurgebied. Dit alles is gebaseerd op een onafhankelijke taxatie van uw grond.

3. Buiten uitvoeren

Na akkoord kunt u buiten aan de slag. Bijvoorbeeld met het maken van een poel, natuur-oever of planten van bos. Soms is het niet nodig om werkzaamheden uit te voeren, dan is alleen ander beheer, zoals later maaien, voldoende om de natuurdoelen te halen.

4. Natuur beheren

U gaat uw grond beheren zoals u dat beschreven hebt. U kunt er ook voor kiezen om het beheer door iemand anders te laten uitvoeren. Beheer betekent bijvoorbeeld het later maaien van het gras, maaisel afvoeren of vaker de sloten baggeren. Ook een lagere beweidingsdruk, dus het aantal dieren (GVE) op uw grond, valt onder dit natuurbeheer. Ook hiervoor is subsidie beschikbaar.

TIP: Sluit u aan bij een natuurcollectief.

5. Afspraken

Samen met de provincie maakt u bij de notaris alles officieel. Na afloop leggen we onze afspraken voor de toekomst, over het gebruik van de grond, vast. Dat gebeurt in de vorm van een zogenaamde 'kwalitatieve verplichting'. Dit komt aan bod in het (voor)overleg met de provincie.

Wat staat er in een inrichtingsplan?

- Het natuurdoel: voor welke dieren en planten is het Natuurnetwerk bedoeld en wat voor leefgebied hebben deze nodig?
- Toekomstig gebruik: hoe wil ik mijn perceel blijven gebruiken?
- Het perceel: welke mogelijkheden biedt mijn perceel om deze nieuwe natuur te laten ontstaan?
- Onderzoeken: ontbreekt er kennis bijvoorbeeld over de bodem, het watersysteem. Dan kan onderzoek nodig zijn.
- Planning: hoe ziet de begroting eruit en welke vergunningen moeten worden aangevraagd?

Financiële mogelijkheden

Er zijn diverse subsidies beschikbaar voor grondeigenaren en gebruikers van grond in het Natuurnetwerk in Zuid-Holland.

Subsidie voor functieverandering (afwaardering)

Wilt u landbouwgrond blijvend omzetten naar natuur? Dan daalt de economische waarde van uw grond. Voor deze 'afwaardering' krijgt u een compensatie. Houd rekening met een aantal voorwaarden, waaronder:

- De afwaardering is maximaal 85% (het kan lager uitvallen).
- Een onafhankelijk taxateur bepaalt de waarde van uw grond.
- De grond werd de afgelopen 5 jaar onafgebroken gebruikt als landbouwgrond.
- De grond blijft in uw eigendom.

De compensatie voor afwaardering is onderdeel van de Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL). U vraagt deze subsidie aan bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Subsidie voor natuurinrichtingsplan

Het maken van een natuurinrichtingsplan én het nemen van maatregelen voor nieuwe natuur kost geld. Denk aan het inhuren van een ecologisch adviseur voor het maken van een plan, graafwerk, de aanleg van een dam, het inzaaien van grasland met kruiden, etc. Voor het maken van een plan en voor de uitvoering is subsidie beschikbaar. U bekostigt dit vooraf, maar u kunt de kosten opnemen in de subsidieaanvraag. Er is een aantal subsidievoorwaarden, waaronder:

- Voordat u de maatregelen uitvoert maakt u een inrichtingsplan.
- De maatregelen passen bij het natuurdoel (van de provincie).
- De subsidie kent een maximum bedrag per hectare en per gebruik.

Gebruikt u de grond nu als grasland, dan zal het subsidiebedrag dus anders zijn dan wanneer u het als tuinbouwgrond gebruikt.

U vraagt de Subsidie Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap (SKNL) in 2024 aan bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO); vanaf 2025 bij de provincie Zuid-Holland.

Subsidie voor natuurbeheer

Ook voor het beheer van nieuwe natuur op uw perceel, binnen het Natuurnetwerk Nederland, kunt u subsidie krijgen. Er is een aantal subsidievoorwaarden, waaronder:

- U maakt een beheerplan dat past bij het Natuurbeheerplan van de provincie. De projectleider helpt u hierbij graag op weg.
- U bent gecertificeerd als natuurbeheerder of u sluit zich aan bij een natuurcollectief. Het natuurcollectief helpt u met opleidingen en advies.

Voor meer informatie over natuurbeheer, kijk op de website van gecertificeerde natuurcollectieven, www.PART-NER.nl, of lees meer over de natuurtypen en natuurbeheer op www.bij12.nl. U vraagt deze Subsidie Natuur en Landschapsbeheer (SNL) aan bij de provincie.

Meer informatie

www.pzh.nl/nnn

natuurnetwerk@pzh.nl

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland
September 2024

Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.zuid-holland.nl

Contactpersoon

Corine Ilić, natuurnetwerk@pzh.nl

Fotografie

Foto pag. 7 onder: Ronald Messemaker, Natuurmonumenten.
Overige foto's provincie Zuid-Holland.

Vormgeving en productie

Vakteam Grafimedia, provincie Zuid-Holland

240502225